13/04/2025

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής των Βαΐων

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή των Βαΐων, Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Ιω. ιβ’ 1-18, (13-04-2025)

- Φωτογραφία Ραφαήλ Γεωργιάδης

Πρωτότυπο Κείμενο

Πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ

μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ’ ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ’ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ’ ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι’ αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἰεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ’ αὐτό, καθώς ἐστι γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ’ ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ’ αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ’ αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

Νεοελληνική Απόδοση

Έξι μέρες πριν από το Πάσχα, ήρθε ο Ιησούς στη Βηθανία, όπου έμενε ο Λάζαρος, που είχε πεθάνει και ο Ιησούς τον ανέστησε από τους νεκρούς. Ετοίμασαν, λοιπόν, εκεί για χάρη του δείπνο, και η Μάρθα υπηρετούσε, ενώ ο Λάζαρος ήταν ένας απ’ αυτούς που παρακάθονταν μαζί με τον Ιησού στο δείπνο. Τότε η Μαρία πήρε μια φιάλη από το πιο ακριβό άρωμα της νάρδου κι άλειψε τα πόδια του Ιησού. Έπειτα σκούπισε με τα μαλλιά της τα πόδια του, κι όλο το σπίτι γέμισε με την ευωδιά του μύρου. Λέει τότε ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, ένας από τους μαθητές του, αυτός που σκόπευε να τον προδώσει: «Γιατί να μην πουληθεί αυτό το μύρο για τριακόσια αργυρά νομίσματα, και τα χρήματα να διανεμηθούν στους φτωχούς;» Αυτό το είπε όχι γιατί νοιαζόταν για τους φτωχούς, αλλά γιατί ήταν κλέφτης και, καθώς διαχειριζόταν το κοινό ταμείο, συχνά κρατούσε για τον εαυτό του από τα χρήματα που έβαζαν σ’ αυτό. Είπε τότε ο Ιησούς: «Άφησέ την ήσυχη· αυτό που κάνει είναι για την ημέρα του ενταφιασμού μου. Οι φτωχοί πάντοτε θα υπάρχουν κοντά σας, εμένα όμως δε θα με έχετε πάντοτε». Πλήθος πολύ από τους Ιουδαίους της πόλεως έμαθαν ότι ο Ιησούς βρίσκεται εκεί και ήρθαν για να δουν όχι μόνο αυτόν αλλά και το Λάζαρο, που τον είχε αναστήσει από τους νεκρούς. Γι’ αυτό οι αρχιερείς αποφάσισαν να σκοτώσουν και το Λάζαρο, επειδή εξαιτίας του πολλοί Ιουδαίοι

εγκατέλειπαν αυτούς και πίστευαν στον Ιησού. Την άλλη μέρα, το μεγάλο πλήθος που είχε έρθει για τη γιορτή του Πάσχα, όταν άκουσαν ότι έρχεται ο Ιησούς στα Ιεροσόλυμα, πήραν κλαδιά φοινικιάς, και βγήκαν από την πόλη να τον προϋπαντήσουν κραυγάζοντας: Δόξα στο Θεό! Ευλογημένος αυτός που έρχεται σταλμένος από τον Κύριο! Ευλογημένος ο βασιλιάς του Ισραήλ! Ο Ιησούς είχε βρει ένα γαϊδουράκι και κάθισε πάνω του, όπως λέει η Γραφή: Μη φοβάσαι θυγατέρα μου, πόλη της Σιών· να που έρχεται σ' εσένα ο βασιλιάς σου, σε γαϊδουράκι πάνω καθισμένος. Αυτά στην αρχή δεν τα κατάλαβαν οι μαθητές του· όταν όμως ο Ιησούς ανυψώθηκε στη θεία δόξα, τότε τα θυμήθηκαν. Ό,τι είχε γράψει για κείνον η Γραφή, αυτά και του έκαναν. Όλοι, λοιπόν, εκείνοι που ήταν μαζί με τον Ιησού, όταν φώναξε το Λάζαρο από τον τάφο και τον ανέστησε από τους νεκρούς, διηγούνταν αυτά που είχαν δει. Γι' αυτό ήρθε το πλήθος να τον προϋπαντήσει, επειδή έμαθαν ότι αυτός είχε κάνει το θαυμαστό αυτό σημείο.

Η πορεία προς το Πάθος

Η Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι περίοδος προετοιμασίας για το Πάσχα, γι΄ αυτό και τα ευαγγελικά αναγνώσματα των Κυριακών της περιόδου αυτής αναφέρονται στην πορεία του Ιησού Χριστού στα Ιεροσόλυμα και στο επικείμενο Πάθος. Η σημερινή ευαγγελική περικοπή αναφέρεται στη θριαμβευτική είσοδό Του στα Ιεροσόλυμα. Είναι πλέον η τελευταία φορά που ο Ιησούς Χριστός εισέρχεται στα Ιεροσόλυμα και κατά το θέλημα του Θεού Πατρός έρχεται «επί το εκούσιον πάθος». Η είσοδος αυτή δημιουργεί κλίμα αισιοδοξίας και ελπίδας, τόσο στο στενό κύκλο των μαθητών Του, όσο και στο συγκεντρωμένο πλήθος που ζητωκραυγάζει: «Ωσαννά, ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου, βασιλεύς του Ισραήλ». Βεβαίως ο Ιησούς Χριστός δεν έρχεται για να λάβει κοσμική εξουσία, όπως εσφαλμένα πίστεψε ο όχλος και οι ίδιοι ακόμα οι μαθητές Του, αλλά για να εκπληρώσει το προαιώνιο σχέδιο του Θεού Πατέρα για τη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους.

Η ευαγγελική περικοπή της ημέρας προέρχεται από το Κατά Ιωάννην ιερό ευαγγέλιο και περιλαμβάνει δυο γεγονότα. Το πρώτο είναι το δείπνο που παρατίθεται προς τιμήν του Ιησού Χριστού στο σπίτι του φίλου του Λαζάρου, τον οποίο ανέστησε από τους νεκρούς και το δεύτερο είναι η διήγηση για τη θριαμβευτική είσοδό Του στα Ιεροσόλυμα. Τα γεγονότα αυτά πραγματοποιήθηκαν, όπως μας πληροφορεί ο ευαγγελιστής Ιωάννης, έξι μέρες πριν από το Εβραϊκό Πάσχα και το Πάθος του Ιησού Χριστού.

Κατά τη διάρκεια του δείπνου οι αδελφές του Λαζάρου Μάρθα και Μαρία διακονούσαν, η δε Μαρία άλειψε τα πόδια του Διδασκάλου με πολύτιμο μύρο, ως

ένδειξη ευγνωμοσύνης για την ανάσταση του αδελφού της Λαζάρου. Η πράξη αυτή της Μαρίας παρεξηγείται από την φιλοχρηματία του Ιούδα, ο οποίος εκτιμά την αξία του μύρου σε 300 δηνάρια, τα οποία θα μπορούσαν να δοθούν ως ελεημοσύνη στους πτωχούς. Η απάντηση του Ιησού Χριστού είναι αποστομωτική, αλλά αποτελεί και μια πρόρρηση του επερχόμενου Πάθους: «Άφες αυτήν, εις την ημέραν του ενταφιασμού μου τετήρηκεν αυτό. Τους πτωχούς γαρ πάντοτε έχετε μεθ' εαυτών, εμέ δε ου πάντοτε έχετε». Η πράξη αυτή της Μαρίας ερμηνεύεται από τον ίδιο τον Κύριο ως η ετοιμασία του νεκρού σώματός Του για τον ενταφιασμό Του.

Η όλη ατμόσφαιρα του δείπνου αυτού με τα αντίθετα συναισθήματα, τιμής από τη μια και έχθρας από την άλλη εναντίον του Ιησού Χριστού, δημιουργούν μια πένθιμη διάσταση στο όλο σκηνικό. Μέσα στην οικία υπάρχει το αίσθημα της αγάπης, του σεβασμού και της τιμής στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Εκτός της οικίας υπάρχει ένα εχθρικό κλίμα εναντίον του Ιησού Χριστού και του Λαζάρου, το οποίο υπέθαλπαν οι αρχιερείς, οι γραμματείς και οι φαρισαίοι που ήθελαν τη θανάτωση, τόσο του Ιησού Χριστού, όσο και του Λαζάρου. Επιπλέον κατά τη διάρκεια του δείπνου και με αφορμή την άλειψη των ποδών του Ιησού Χριστού από τη Μαρία, αρχίζει να διαφαίνεται η αντίθεση μεταξύ του Διδασκάλου και του Ιούδα, ο οποίος στη συνέχεια θα τον προδώσει και θα τον οδηγήσει στη σταύρωση και θανάτωση. Η κατάκριση της πράξης αυτής από τον Ιούδα και η θέση του υπέρ των πτωχών, προμηνύει την προδοσία και τη συνεπακόλουθη θανάτωση του Ιησού Χριστού.

Από αυτό το σκηνικό, ο ευαγγελιστής μας μεταφέρει στην επόμενη μέρα και στην θριαμβευτική είσοδο του Ιησού Χριστού στα Ιεροσόλυμα. Το πλήθος Του επιφυλάσσει θερμή υποδοχή και τον αναγνωρίζει ως προφήτη και βασιλέα. Την περίοδο αυτή η πόλη ήταν γεμάτη από προσκυνητές που είχαν έρθει από διάφορα μέρη για την εορτή του Εβραϊκού Πάσχα. Αυτό σημαίνει ότι το κήρυγμα του Ιησού Χριστού δεν περιορίζεται μεταξύ των Ιουδαίων των Ιεροσολύμων αλλά λαμβάνει παγκόσμια διάσταση. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης μας πληροφορεί ότι ένας από τους λόγους της θερμής αυτής υποδοχής είναι το γεγονός της ανάστασης του Λαζάρου: «Διά τούτο και υπήντησεν αυτώ ο όχλος, ότι ήκουσαν τούτο αυτόν πεποιηκέναι το σημείον». Η υποδοχή εκτός από πανηγυρικό και θρησκευτικό χαρακτήρα, λαμβάνει και πολιτική διάσταση. Ο Ιησούς Χριστός είναι πλέον στη συνείδηση του λαού ο αναμενόμενος Μεσσίας. Αυτό ακόμα και οι εχθροί του το αναγνώριζαν, γι΄ αυτό ήθελαν την εξόντωσή του γιατί έτσι εκείνοι θα εξασφάλιζαν εσαεί την θρησκευτική τους εξουσία. Πέρα όμως από την θρησκευτική αυτή αντίληψη περί του Μεσσία, το πλήθος Τον υποδέχεται έχοντας την ελπίδα μέσα του, ότι ήρθε η ώρα και ο κατάλληλος άνθρωπος του Θεού για να τους απαλλάξει από την πολιτική τους υποδούλωση στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Για τους πολλούς ο Ιησούς Χριστός είναι εκείνος που θα αναλάβει το ρόλο του επαναστάτη και θα οδηγήσει

το λαό του Θεού στην απελευθέρωση και στην εγκαθίδρυση της δικής του βασιλείας.

Αντίθετα με τις επιθυμίες και βλέψεις του πλήθους για ανακήρυξή του σε βασιλέα και ελευθερωτή ο Ιησούς Χριστός δίδει μια άλλη διάσταση στην υποδοχή, γι΄ αυτό και επιλέγει να καθίσει πάνω σε ένα γαϊδούρι και να εισέλθει στην Αγία Πόλη. Εξάλλου ο ευαγγελιστής Ιωάννης σκόπιμα μας υπενθυμίζει την προφητεία του προφήτη Ζαχαρία: «Μη φοβού, θύγατερ Σιών· ιδού ο βασιλεύς σου έρχεται καθήμενος επί πώλον όνου». Κάθε πράξη και ενέργειά Του είναι σύμφωνες με τις Γραφές και το προαιώνιο σχέδιο του Θεού Πατέρα για τη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους. Την ίδια στιγμή η υποδοχή λαμβάνει και εσχατολογική διάσταση, καθώς ο Ιησούς Χριστός είναι ο αναμενόμενος ανά τους αιώνες μεσσιανικός βασιλιάς που έρχεται για να φέρει όχι πολέμους και διαμάχες, όπως οι κοσμικοί βασιλείς, αλλά για να φέρει την ειρήνη και την σωτηρία στο λαό του. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης ωστόσο σημειώνει και παραδέχεται ταυτόχρονα, ότι οι μαθητές δεν κατανοούσαν ακριβώς το νόημα των γεγονότων που συνέβαιναν στο Διδάσκαλό τους εκείνη τη στιγμή, αλλά το αντιλήφθηκαν μετά την Ανάστασή Του: «Ταύτα δε ουκ έγνωσαν οι μαθηταί αυτού το πρώτον, αλλ’ ότε εδοξάσθη ο Ιησούς». Η Ανάσταση είναι η πραγματική δόξα του Ιησού Χριστού και όχι η κοσμική δόξα των επίγειων βασιλέων, την οποία προσδοκούσαν να αποκτήσει, τόσο οι μαθητές του, όσο και το πλήθος.

Ο Ιησούς Χριστός πορεύεται και πάλιν στα Ιεροσόλυμα καθώς βρισκόμαστε προ των θυρών της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδας. Τα πλήθη του λαού τότε «εξήλθον εις υπάντησιν αυτώ». Όπως τότε έτσι και σήμερα ο Ιησούς Χριστός θα πορευτεί το δρόμο της θυσίας και του μαρτυρίου. Το ερώτημα που τίθεται είναι πώς εμείς θα Τον υποδεχτούμε και ποιά στάση θα τηρήσουμε απέναντί του; Η Εκκλησία μέσα από την σπουδαία υμνολογία της Μεγάλης Εβδομάδας μας διδάσκει, ότι η Πορεία του Ιησού Χριστού προς το Πάθος είναι και δική μας πορεία. Μας καλεί η Εκκλησία να συμπορευτούμε και να συσταυρωθούμε μαζί Του, ώστε να συναναστηθούμε με Εκείνον και να γευθούμε τη χαρά και τη δόξα της Αναστάσεως που σημαίνει την σωτηρία και υιοθεσία μας από τον Θεό, δηλαδή τη μετοχή μας στην αιώνια βασιλεία Του.